

leden 2024

Těšínský

BOŽKOPIS

Dominik Buják

Téma
Jazyky

Po naszymu

*Jazyky
fantasy knih*

Absolventka
Klára Moravcová

REDAKČNÍ RADA

ŠÉFREDAKTORKA

Barbora Štefaňáková

REDAKTOŘI

Eliška Bardoňová

Alžběta Dittrichová

Karolína Fiedorová

Martin Chroboček

Veronika Koblášová

Tereza Latková

Tereza Macurová

Lucie Miltnerová

Tereza Morcinková

Markéta Mucková

Sofie Sklářová

Markéta Tkáčová

GRAFIKA

Vojtěch Nesvadba

Dita Vicianová

PEDAGOGICKÁ PODPORA

Mgr. Iva Dluhošová

Kontakt, stížnosti, nápady:

gmctbozkopis@seznam.cz

Zdroje obrázků, není-li uvedeno jinak:

Pinterest, Google Obrázky, školní archív

OBSAH

PŘECHYLOVÁNÍ PŘÍJMENÍ

Strana 11

JAZYKY FANTASY KNIH

Strana 13

MGR. K. BERNATÍKOVÁ

Strana 15

MIZEJÍCÍ JAZYKY

Strana 18

DOMINIK BUJAK

Strana 26

JAZYKY

Ve škole je buď nesnášíte nebo milujete. Buď jste přirozený talent anebo se po nocích šprtáte, a i tak dostanete za tři. Já jazyky naprosto miluji.

Když cestuji, na letištích mě nevytáčí skupina pomalu se pohybujících lidí a hlasité děti, ale jazyková bariéra. Naše generace naštěstí s nejdůležitějším jazykem – angličtinou – žádný problém nemá. Bez mrknutí oka se díváme na seriály s anglickými titulky nebo v angličtině čteme knihy, vidíme ji na internetu, často na úkor češtiny. Schopnost umět anglicky je v dnešní době stejně důležitá, jako umět správně napsat slova výjimka, tamější a podobné perličky našeho jazyka. Často se ale málo věnujeme jazykům ostatním, přijdou nám zbytečné.

Nezapomínejme však na přísloví „Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem.“

Štefaňáková

Barča Štefaňáková,
šéfredaktorka

JAKÝM JAZYKEM MLUVÍŠ SE SVÝMI NEJBLIŽŠÍMI?

Čeština pro většinu z nás představuje denní chleba. Jiným jazykem lépe neumíme. Ale najdou se mezi námi i výjimky, u kterých toto není úplně pravidlem. S těmi nejbližšími by třeba s češtinou ani nepochodili. Pojdme společně nakouknout do těchto domácností.

Tomáš (6.SxA)

Již 4 roky s námi bydlí mamčin přítel z Belgie, takže s ním se bavíme anglicky, ale s ostatními a mezi sebou – klasicky česky.

Kája F. (7.SpA)

U nás to je půl napůl. S rodiči a prarodiči si povídáme hlavně „po naszymu“, akorát s bráchou se bavím jen česky. Ale hodně se to míchá, stává se, že každé druhé slovo řekneme jinak.

Jonáš (6.SxA)

Rodiče jsou velcí milovníci angličtiny a anglické kultury, a tak na nás mluvili odjakživa anglicky. Je to v podstatě můj rodný jazyk.

Mykhailo (1.PA)

S rodiči a sourozenci jen rusky.

Rodilý mluvčí Jody

Se mnou každý mluví anglicky. Má žena a děti ale mezi sebou komunikují česky. Děti chodí na polskou školu, takže k tomu ovládají i polštinu a jejich spolužáci si zase mezi sebou povídají „po naszymu“. K tomu všemu tento víkend přijeli mí přátelé mluvící čínsky, ale naštěstí se dorozumí anglicky. 😊

Eva (1.PA)

S babičkou mluvím česky, s maminkou a sourozenci česky a občas anglicky a s tatškou se bavím jen anglicky.

Po naszymu, jak i czymu

„Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem,“ říká jedno přísloví a není pochyb o tom, že je jistě pravdivé. Přestože „po naszymu“ je jenom nářečí, jeho znalost není nikdy na škodu. Hlavně pokud žijete v našem regionu. I kdybyste znali jenom tento dialekt, v ostatních jazycích nebudete ztraceni. Podle polských lingvistů se „po naszymu“ vyvinulo ze staropolského jazyka a díky tomu je naše místní mluva nejvíc podobná polštině. Objevují se v ní ale i silné prvky češtiny, němčiny, jidiš a v malé míře i vlaštiny a slovenštiny.

Zajímavé je, že se v „po naszymu“ vyskytuje mnoho rozdílů jak v mluvené, tak i psané formě. Hlavním důvodem odlišností je určitě oblast, ve které žijete. Goralské (jihotěšínské) nářečí začíná v Bukovci a končí v Hrádku, od Bystřice po Louky je nářečí středotěšínské a od Louk na sever se hovoří nářečím severotěšínským, čili „dolaňským“. Liší se výslovností, skloňováním, skladbou, slovní zásobou. Dalším důvodem rozdílů je používání mluvy v každodenním životě. Například znalost nářečí žáka polské školy v Jablunkově, který používá „po naszymu“ v rodině, mezi přáteli a v místních obchodech, se bude lišit od znalosti žáka české školy v Karvině, který mluví „po naszymu“ jenom s prarodiči a jinak používá češtinu.

Někoho možná překvapí, že v polské škole se nemluví čistě a výhradně polsky. Pravdou je, že pro většinu žáků je „po naszymu“ přirozeným mateřským jazykem. Z mé vlastní zkušenosti jako Češky, která má polskou základní školu, můžu říct, že jsme s bývalými spolužáky používali „po naszymu“ o přestávkách, ale i někdy v hodinách.

Bohužel „po naszymu“ se používá méně a méně. Důvodem jsou mimo jiné smíšená manželství, kde převládne čeština, a tak rodiče své děti nářečí nenaučí. Často se mladí lidé stěhují za studiem do Čech nebo do zahraničí, kde pochopitelně udržet nářečí bývá obtížné. Přesto však mnozí obyvatelé na Těšínsku udržují

v rodinách dialekt a také místní tradice a zvyky. Babičky zpívají nebo vyprávějí svým vnukům pohádky, pořekadla a lidové písně ze Slezska.

- *Smacznego!*
- *Co či do tego?!*
- *Połovke z tego!*
- *A co z tej połovki?*
- *Kibel gnojvki!*

*Idže ovca do Bukovca
Čorný baran za ňom
Něidž ovca do Bukovca
Bo tam špatně grajom*

A tak se nářečí předává z generace na generaci, a tak se udržuje. Přispívají k tomu například i folklórní soubory (Olza, Oldrzychowice, Bystrzica, Slezan, Javorový a další) nebo také akce jako Gorolski Święto v Jablunkově nebo Slezské dny v Dolní Lomné.

Věděli jste, že „po naszymu“ má i svůj slovník? Dokonce existuje v elektronické podobě. Najdete ho na webových stránkách skupiny Blaf. Nářečí se objevuje i v literatuře, například studenti Gymnázia BMA sesbírali příběhy a básně a sepsali je v knize *Po naszymu*. Nicméně v psané formě nářečí se vyskytuje jeden zásadní problém. „Po naszymu“ nemá daná gramatická pravidla. Tím pádem každý píše tak, jak to cítí a slyší. Buď českou, nebo polskou transkripcí.

Česky

*Cebula a čosnek
Skokali přes mostek
Cebula se zatočila
A z mostka se vyvróčila*

Polsky

*Cebula a czosnek
Skokali przez mostek
Cebula se zatoczyła
A z mostka se wywróciła*

Abyste si dokázali představit rozdíly v jazycích, kterými v našem regionu mluvíme, přeložila jsem krátký úryvek ze Shakespearova dramatu Romeo a Julie z druhého dějství, druhého obrazu do „po naszymu“:

Česky

JULIE: ACH, ROMEO, ROMEO! PROČ MUSÍŠ BÝT ROMEO?

*Zřekni se otce, zapři své jméno,
anebo, když nechceš, měj mě k smrti rád,
a přestanu být Kapuletová.*

Polsky

JULIA: ROMEO! CZEMUŻ TY JESTEŚ ROMEO!

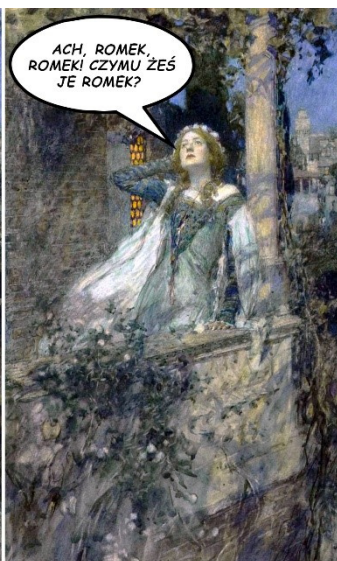
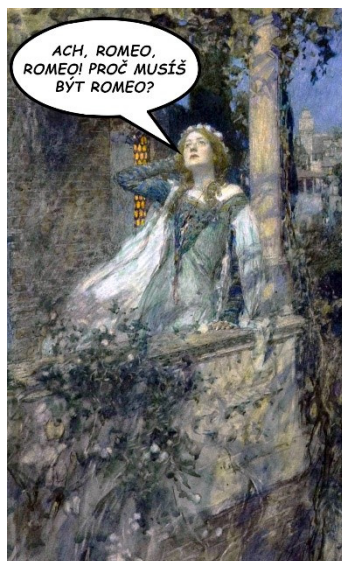
*Wyrzecz się swego rodu, rzuć tę nazwę!
Lub jeśli tego nie możesz uczynić,
To przysiąż wiernym być mojej miłości,
A ja przestanę być z krwi Kapuletich.*

„Po naszymu“

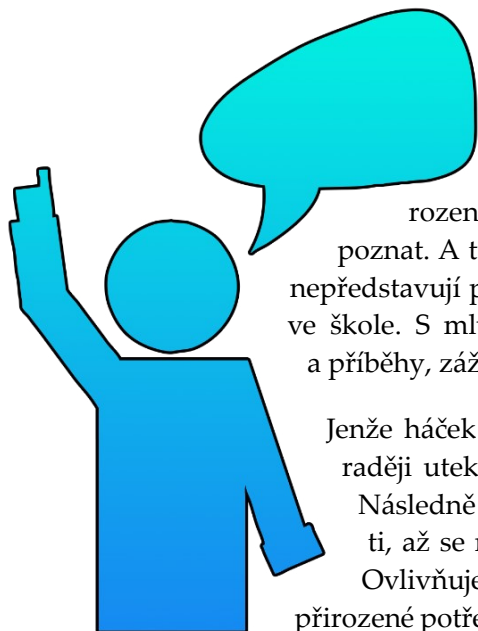
JULKA: ACH, ROMEK, ROMEK! CZYMU ŻEŚ JE ROMEK?

*Kaszli na tate, nie mianuj se tak.
Ale jeśli nie chcesz, pyty miej mie k śmiyrći rod,
A jo przestanym być od Kapuletów.*

Alžběta Dittrichová, 1. A

Jazyky, komunikace

Na světě je osm miliard lidí. Někdo se modlí pětkrát denně a nosí hidžáb. Jiný žije v nejbohatší zemi světa a chodí do kostela. Ne vždy toho druhého chápeme a ne vždy jsme k sobě laskaví, ale přirozeně se snažíme ty ostatní alespoň trochu poznat. A tak se učíme komunikovat řečí. Jazyky totiž nepředstavují pouze dlouhé hodiny strávené nad knihami ve škole. S mluvou se pojí i nové země a kultury, lidé a příběhy, zážitky a názory.

Jenže háček spočívá v tom, že spousta z nás mnohdy raději utekla, než aby mluvila o tom, co je zraňující. Následně přestala komentovat každodenní záležitosti, až se nakonec úplně uzavřela do sebe. Ale proč? Ovlivňuje snad dnešní, mnohdy kritická společnost přirozené potřeby milionů jedinců? Je opravdu lepší někdy

pro jistotu neříct nic?

Samozřejmě, že jsou určité morální hranice, které nás budou v některých situacích limitovat. Ale to přece neznamená, že se začneme stydět za své názory. Zpochybňování ze strany okolí nám může pomoci se ve společnosti lépe orientovat, ale nezapomeňme na to, že někdy může být právě toto zpochybňování ovlivněno různými faktory, a nemusí tak být vždy objektivní. Proto bychom se měli zkusit podívat na každou situaci z různých úhlů pohledu a následně najít to správné a uspokojivé vysvětlení.

Tak buďme sví. Poznávájme sami sebe i svět okolo nás. A nebojme se vyjadřovat, protože komunikace může často předejít různým nepříjemným situacím. A také nás dokáže obohatit o nepoznané postoje a učit se novému.

Tereza Latková, Kvinta A

MULTIMEDIÁLNÍ DEN

BÝT ČI NEBÝT NOVINÁŘEM?

V pátek 25. 11. 2023 se čtyři redaktorky Božkopisu vydaly na Fakultu sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, aby se zde zúčastnily Multimediálního dne a vyhodnocení celostátní soutěže Školní časopis roku 2023. Navštívily zde mnoho zajímavých přednášek, workshopů, prohlédly si časopisy konkurentů, uskutečnily rozhovory s renomovanými novináři (viz další strana). Domů si odvezly diplom za CENU POROTY, která byla udělena za provedení časopisu a kreativní nápady.

Co byste vzkázala studentům, kteří se touží stát novináři?

Ať jsou zvědaví a zvědaví. Ať se nebojí ptát. Ať se zajímají o věci kolem sebe a ať se učí česky a světové jazyky.

Jak moc je práce novinářky naplňující?

Ta práce je nesmírně zajímavá. Člověk se dostane na spoustu zajímavých míst, kam by se třeba normálně nepodíval, a potká spoustu lidí, s kterými by se normálně nepotkal. Ale současně je tato práce časově náročná a často je naplněna stresovými situacemi. Záleží na každém, jak si ji uspořádá a zorganizuje.

Řekněte nám, jaká je první věc, která se vám vybaví, když se řekne žurnalistika?

Česká tisková kancelář.

Kdo je váš novinářský vzor?

To je těžká otázka. Mám muže, který je taky novinář, a hrozně se mi líbí, jak pracuje a jak přistupuje k novinářské práci. Takže můj muž.

Co máte rád na práci v rádiu?

Na práci v rádiu mám nejradši to, že můžu potkat nesmírně zajímavé lidi a být blízko tomu, kdy se dozvídáme o dění ve světě úplně z první ruky.

Stává se vám někdy, že musíte mluvit o tématu, které vás absolutně nezajímá?

Ve Svobodné Evropě nemám téma, které by mě nebavilo. Takže se do takových situací nedostávám.

Popište nám jedním slovem Rádio Svobodná Evropa.

Objektivní.

Pokud posluchači reagují na vaši práci negativně, jak se s tím vyrovnáváte?

Samozřejmě víme, že se mohou negativní reakce objevit. Právě Svobodná Evropa může vzbuzovat různé negativní ohlasy, protože vysíláme také do zemí, jejichž vlády s námi nejsou úplně ztotožněny. Ale samozřejmě vždycky se snažíme informovat objektivně a nezávisle. Takže pokud víme, že je to jenom nějaká emotivní reakce na naše zprávy, tak nám to nevádí. Pokud ale někdo najde chybu v tom, co děláme, tak je to samozřejmě problém, který se snažíme napravit a korigovat.

Alžběta Dittrichová, 1.A

PŘECHYLOVÁNÍ PŘÍJMENÍ

Taylor Swiftová, Emma Watsonová... Nad tímto asi většině z vás krvácí oči. Přechylování zahraničních jmen vám přijde nepřírozené, ale vidíte to všude. Proč vlastně ženská příjmení neustále přechylujeme? A je to vůbec nutné?

Představme si, že bychom ženská zahraniční příjmení nepřechylovali a spatřili bychom tento titulek: „V kategorii Oblíbená spisovatelka roku Plath porazila Brontë.“ Z této věty čtenář není schopen vyčíst, kdo koho porazil a která z těchto žen byla vítězkou.

Čeština je takzvaný flektivní jazyk, což znamená, že se vyjadřuje koncovkami a má velmi flexibilní slovosled. Proto může, na rozdíl od angličtiny, dojít k záměně podmětu a předmětu. Příponu -ová tudíž musíme přidávat, abychom co nejúsporněji dokázali sdělit myšlenku. To znamená bez přidání „zbytečných“ skloňovatelných slov jako paní, zpěvačka, spisovatelka či jméno dané osoby.

Náš fiktivní titulek by začal fungovat právě v momentě, kdybychom přidali jména spisovatelek, která se už vyskloňovat dají. „V kategorii Oblíbená spisovatelka roku Virginii Plath porazila Emily Brontë.“

Přechylování zahraničních jmen však není vždycky vyžadováno. Kdy je tedy zbytečné? Pokud už je příjmení přechýleno v původním jazyce. Většina slovanských jazyků příjmení přechyluje. Ruská ženská příjmení, která končí na -ova, třeba tenistka Maria Šarapova, nepotřebují jméno upravovat. Nepřechylují se ani jména asijská. Bývalá čínská tenistka Li Na nikdy nebude Liová Na. Často neměníme tvar ani osobnostem, které každý zná, nebo je to jejich pseudonym (např. Lady Gaga, Toyen, Edith Piaf).

A jak to je s přechylováním českých příjmení? Momentálně je přidávání -ová k ženskému příjmení na matrice povinné. Mnoho žen je však proti tomu a používají příjmení tvaru nepřechýleného, zákon se totiž dá velice lehce obejít. Jaké jsou jejich argumenty? Nejčastěji se s nepřechýlenou verzí příjmení setkáme u žen, které se narodily v zahraničí, bydlí tam nebo pracují. Tento případ je více než logický a pochopitelný.

Co ale Češky bydlící v Česku? Proč se ony brání přechylování příjmení? Jejich hlavním argumentem je většinou, že ženské příjmení působí majetnicky. Mají pravdu? Příjmení se v českém jazyce vyskytuje zhruba od středověku a již v té době rozlišovali příjmení pro vdané či ovdovělé ženy a neprovdané dívky. Vdaná žena byla vždy Nováková (přídavné jméno tvrdé) a slečna byla Nováková (přídavné jméno přivlastňovací), nebo v mluvené řeči označována jako Nováková. Zde je majetnický význam patrný. Historicky dáno příjmení má do jisté míry naznačovat majetnictví, v dnešní době však jména ztrácí na významu. Nikdo si nemyslí, že Karel Kovář opravdu kuje podkovy pro koně jenom proto, že se tak jmenuje. Všichni víme, že je influencer. A tak stejně to je s vlastnictvím ve vztahu. Dnes tuto příponu vnímáme spíš jako vyjádření sounáležitosti.

Když už žena z jakéhokoliv důvodu přestane používat příponu -ová, je nemožné používat správné gramatické způsoby. Její příjmení se stává nesklonné a ve větě vždycky musíme použít nějaká slova navíc.

Příjmení nejsou jediná věc, kterou si čeština (a také ostatní jazyky) upravuje, aby vyhovovaly naší gramatice. Bez mrknutí oka přechylujeme názvy měst, států a do naší řeči se čím dál tím více dobývají anglická slova, akorát lehce upravená, aby byla použitelná v našem jazyce.

Takzvané anglicismy dokazují, že jazyk se neustále vyvíjí a dokáže se přizpůsobit mnoha změnám v kultuře – a to je dobře. Neopomíejme proto češtinu, i když je v mnoha věcech složitá a občas i nepochopitelná. Veškeré jevy mají svá opodstatnění a jsou hluboce zakořeněné v naší historii. Český jazyk je jazyk unikátní a rozmanitý a díky všem těm významným Josefům a Karlům v naší minulosti jen tak nevmizí.

Barča Štefaňáková, Sexta A

JAZYKY FANTASY KNIH

Nedílnou součástí každé dobré fantasy knihy je fiktivní jazyk, který nás ještě více utvrzuje v domnění, že svět, o kterém čteme, by opravdu mohl být reálný. Jak ale takové jazyky vznikají? Kde brali inspiraci například J. K. Rowlingová nebo J. R. R. Tolkien?

Expecto Patronum

Harry Potter je fenomén už po téměř tři desetiletí a zájem o knihy a předměty z kouzelnického světa je stále neutuchající. Příběh mladého čaroděje si získal miliony čtenářů po celém světě a není neobvyklé, když sem tam někdo vykřikne Expelliarmus nebo Avada Kedavra. Jak ale J. Rowlingová na tyto výrazy přišla? Možná mnoho z vás nepřekvapí, že se inspirovala v latině. Jako první si můžeme třeba rozebrat kouzlo, které všichni moc dobře znáte – Expecto Patronum. Hned tady máme dvě latinská slova – expecto (čekat, očekávat) a patronus (patron). Volně tedy můžeme kouzlo přeložit jako Očekávám patrona. Stejně jako předchozí kouzlo si formuli Protego dokážeme odvodit také z anglického překladu (protect – chránit). Expelliarmus vychází ze slov expellimus (vyhnat) a arma (zbraň), což naplňuje podstatu kouzla, při kterém čaroděj svého protivníka odzbrojí. Naproti tomu smrtelná kletba Avada Kedavra pochází z kouzelnického abrakadabra, které ve staré aramejštině znamenalo „ať je to zničeno“. Jako poslední si uvedeme například odemykající kouzlo Alohomora, které má své kořeny údajně v západoafrickém termínu znamenajícím „příhodný pro zloděje“. J. Rowlingová vytvořila nadmíru propracovaný svět, a pokud se zamyslíte nad cizími výrazy v knihách a jejich významy, zjistíte, že měla všechno mnohem promyšlenější, než by se na první pohled mohlo zdát.

Brisingr

Neboli oheň. Slovo je vyňato ze série Odkaz dračích jezdců autora Christophera Paoliniho. Jeho fantasy tetralogie plná draků a dobrodružství obsahuje spoustu národů, které mají své vlastní jazyky – například elfy, skřety, trpaslíky. Řeč elfů,

kteřá se používá při výcviku dračích jezdců a říká se jí Starověký jazyk, má svůj původ ve staronorštině. Paolini hledal způsob, jak zajímavě přeložit slovo oheň, a překlad do starého severského jazyka se mu líbil natolik, že podle něj vytvořil slovní zásobu pro elfy a upravoval podle něj gramatiku i výslovnost. Například slovo wyřda znamená osud a slovní spojení Agaeti Blödhren Oslava pokrevní přísahy (rituál v knize Eldest). Jazyk trpaslíků a skřetů však vznikl úplně od nuly. Autor v jednom z rozhovorů na toto téma uvedl, že existuje mnoho stránek na vytvoření jazyka a že to byl původně jen koníček, ale díky němu jsou jeho postavy a celý příběh mnohem uvěřitelnější.

Ash nazq durbatulûl, ash nazq gimbatul, ash nazq thrakatulûl agh burzumishi krimpatu...

„Jeden prsten vládne všem, jeden jim všem káže. Jeden všechny přivede, do temnoty sváže...“ Památný výrok z pera J. R. R. Tolkiena, kterého při rozebírání fiktivních jazyků nesmíme vynechat, protože právě on je, jak se říká, tím pravým mistrem v oboru. Pro začátek je dobré zmínit, že Tolkien plynule hovořil asi dvanácti jazyky, takže pro něj nebyl problémem si nějaký pro svoje potřeby vytvořit.

Na podrobný rozbor Tolkienových jazyků bychom potřebovali minimálně jedno číslo Božkopisu, tak si je představíme jen letmo. A začneme pěkně zostrá, protože první z nich je Černá řeč, nejtemnější jazyk Středozemě. Používal ho sám Sauron a jeho následovníci. Podle domněnek se autor inspiroval tisíce let starým jazykem z Arménie – churritštinou. Osud prstenu je překladem právě z tohoto jazyka. Méně drsným je Khuzdûl, jazyk trpaslíků. Jejich řeč je složitá a ani samotní trpaslíci ji moc nepoužívali. Díky režiséru Peteru Jacksonovi ji můžeme zaslechnout třeba v závěrečném díle Hobita, Bitva pěti armád. Nejvznešenějším jazykem je elfština, přesněji nazývána quenijština. Říká se, že vznikla kolem roku 1915, kdy se Tolkienovi zalíbila finština. Odnoží majestátní quenijštiny je sindarština, řeč Šedých elfů. Tento jazyk by se dal považovat za jakési nářečí elfštiny a Tolkien použil při jeho tvorbě prvky anglosaštiny a velštiny. Systém Tolkienových jazyků je promyšlený do nejmenších detailů, díky nimž se jeho svět stává klenotem literatury. A nakonec jedna zajímavost – na americké univerzitě ve Wisconsinu se jazyk stvořený J. R. R. Tolkienem učí jako plnohodnotný jazyk. Tak tedy Calwa árë! (Krásný den!)

Kája Fiedorová, Septima A

Kateřina Bernatíková

Rozhovor s učitelem

Milí čtenáři, v tomto Božkopisu bychom vám rády představily Mgr. Kateřinu Bernatíkovou, která učí na našem gymnáziu český a německý jazyk.

Jak se dnes máte?

Jedním slovem skvěle. Dnes jsem učila skvělé třídy s rovněž výbornými studenty, ale samozřejmě se těším, až si odpočinu.

Jak byste se popsala třemi slovy?

Z legrace mě nejdřív napadl „chaos, bordel, beznadě“, ale jinak rozhodně síla, energie a nezdolnost.

Jaké jste prožila dětství?

Naprosto úžasné. Přestože jsem jedináček, který získával nejvíce pozornosti od celé rodiny, tak jsem nebyla jedináček v pravém slova smyslu. Vyrostla jsem se čtyřmi bratřenci, dvěma tetami a strýci, takže jsme byli super parta. O zábavu bylo vždy postaráno. Vyba-vuje se mi například vzpomínka, kdy bratřenci lozili na střechu, já zezdola fandila a následně jsme všichni schytali výprask. Na dětství tím pádem vzpo-mínám kladně.

Kým jste chtěla být jako malá?

Pokud si dobře vzpomínám, těch profesí bylo několik. Jako každá malá holčička rozhodně princeznou. Jakmile mi došlo, že to bohužel není možné, přemýšlela jsem o učitelce, kterou byla shodou náhod i moje maminka. V mezičase nastalo i období lékařky, kdy jsem si ke konci gymplu podala dokonce přihlášku na lékařskou fakultu v Hradci Králové, kde jsem byla také přijata, ale neviděla jsem v tom pro sebe nějakou budoucnost. Nakonec jsem se rozhodla podat přihlášku do Opavy na Slezskou univerzitu, kde mě to okamžitě zaujalo.

Měla jste jako malá nějakou oblíbenou hračku?

Vzpomínám si, že jsem byla rozhodně fanda do panenek, moje oblíbené jsem si dokonce pojmenovala. Jedna se jmenovala Lenka a ta druhá Martina. Později jsem si hodně hrávala s barbie

panenkami, které se v Česku začaly objevovat. Samozřejmě jsem si od bratraců půjčovala autíčka, která mi také vydržela dlouho.

Proč jste si vybrala právě předměty, které učíte?

Němčinu jsem měla rozhodně ráda odmalička. Můj děda se narodil ve Vídni a odmala na mě zkoušel mluvit německy, čímž se prohloubil můj vztah k německy mluvícím zemím. Na gymnáziu jsem se němčinu učila už od primy, vždy mi šla a také mě hodně bavila. A čeština se k tomu přidala tak nějak postupem času, ale rozhodně na ni měla vliv maminka, která ji sama dříve učila.

Co vás na výuce nejvíce baví?

Děcka, jednoznačně. Abych to více rozvedla, do třídy vždy vcházím s nějakým plánem, který následně ztroskotá,

protože každá třída je nastavena úplně jinak. Jednoduše se studenty je sranda a jsou to právě oni, kteří mi dodávají tu energii.

Jak vzpomínáte na vaši první odučovací hodinu?

Přesně si nejspíš nevzpomenu, ale určitě to byla čeština a musela být fajn, protože mě neodradila a učím dodnes.

Máte se studenty nějak oblíbený zážitek?

Zážitků je nespočet, ale tím srdcovým je rozhodně Blešák. Je to pro mě moment, kdy je mi jedno, zda žák umí malou či velkou násobilkou, v tu chvíli si uvědomuju, že děcka mají dobré srdce a dělají něco pro dobrou věc. Byť jsem před Blešákem nesmírně nervózní a mám strach, jak to dopadne, tak si ho ve finále užívám a jsem šťastná, že vše klaplo tak, jak má.

Co ráda děláte ve volném čase?

Aktivít mám spoustu, ale tou nejoblíbenější je cestování, poznávání nových míst, ochutnávání nového jídla. Příležitostně také chodím po horách, ať už v zahraničí nebo v Beskydech. Celkově dělám ráda vše spojené se sportem: fitko, běh, procházky.

Věnujete se ve svém volnu kultuře?

V podstatě v rámci všech svých výletů nějakou kulturu absolvuju. Letos jsem navštívila Vídeňskou operu, o prázdninách jsem byla v Londýně v Globu na Shakespearovském divadle a nebo třeba divadlo v Brně.

Jakou posloucháte hudbu?

Nemám vyhraněný styl nebo zpěváka. Kdysi jsem poslouchala Madonnu, která mě hodně inspirovala. Byla jsem dokonce na jejím koncertě v O2 Aréně v Praze. Bylo to v roce 2016 a bylo to nezapomenutelné. V současnosti se nevyhýbám žádnému žánru. Někdy poprosím syna, ať třeba něco pustí, a já si pouze udělám obrázek, zda se mi to líbí, či nikoliv.

Máte nějaké sny, které byste si chtěla splnit?

Ano, mám. Ať už se týkají volného času, cestování, sportu... Spíše nejsem schopna určit jeden konkrétní. Je jich spousta a doufám, že si je splním.

Děkujeme za rozhovor.

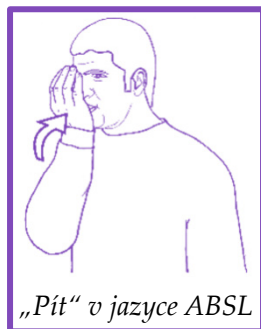
Eliška Bardoňová a Sofie Sklářová, Kvarta A

zev napovídá, lidé v Baskicku, což je oblast mezi Španělskem a Francií. Tento jazyk se stále udržuje nad vodou, momentálně má přibližně 666 tisíc mluvčích. Baskové dokonce rozeznávají šest hlavních dialektů (tři ve Španělsku a tři ve Francii). I přestože je ve Španělsku baskičtina uznávaná jako jazyk menšiny, nebylo to tak vždy. Za vlády generála Franca byl velice snižován její význam a ve Francii není ještě stále uznána jako úřední jazyk. Kusunda je dalším jazykovým izolátem, kterým se mluvilo v západním a středním Nepálu. Ovládá jej pouze jedna žena, zánik tohoto jazyka tudíž závisí už jen na ní. Ostatní mluvčí opustili jazyk, když byli vyhnáni z pralesů. Jazyk nezná zápor, čímž se odlišuje od mnohých jiných. Tím pádem jen tak snadno neodmítnete pozvání, spíše naznačíte velice malou pravděpodobnost, že byste pozvání přijali. Nyní se tento jazyk lidé začínají učit a snaží se jej zachránit. Zda uspějí, je jen ve hvězdách.

Ohrožených jazyků je mnoho, známějším je třeba havajština, ale existuje také například ketština, která nemá více než sto padesát mluvčích a většinou je nad padesát let. Jazyk je posledním představitelem jenisejské jazykové rodiny, používaným Kety (národ žijící na Sibíři).

Jazyky jsou obecně velice pestré a měli bychom si toho vážit. Beduínský znakový jazyk Al-Sayyid (ABSL) je toho důkazem. ABSL je vesnickým znakovým jazykem z Negevské pouště. Jedná se o oblast s vysokým výskytem vrozené hluchoty, avšak tito lidé zde nejsou stigmatizováni, zvláště díky tomu, že ABSL využívají nejen neslyšící obyvatelé, ale také i velké množství slyšících.

„Pít“ v jazyce ABSL

Co tedy můžeme dělat pro jejich záchranu, jsou-li zde odhady, že bychom do konce tohoto století mohli přijít o desítky procent jazyků?

Zachránit vymírající jazyk je velice obtížné a stále se nenašel spolehlivý způsob jejich zachování. Lingvisté se snaží uchovat dokumenty, zmínky a popisy jazyků. Je také velmi důležité vytvořit jazyku životní prostor, což je spíše otázkou politikou. Když nepomáhají ani tyto způsoby, je potřeba osvěta a zapojení jazyka do vzdělávání.

Pokusme se naše nářečí a jazyky předávat dál, ať se nedostanou na listinu „ohrožených druhů“.

Tereza Macurová, 1.A

KLÁRA MORAVCOVÁ

rozhovor s absolventkou

V dnešním rozhovoru vám představím Kláru Moravcovou, absolventku a bývalou šéfredaktorku Božkopisu. Zavzpomínáme na její gymplácké období a dozvíme se zajímavosti ze zákulisí jejího turbulentního života.

Kam tvé kroky směřovaly po maturitě?

Maturovala jsem v roce 2019. Krásná léta, hned bych se vrátila!

Minulé vydání Božkopisu jste věnovali psychickému zdraví, tak si možná dovolím navázat. V září 2020 jsem nastoupila i přes koronavirové omezení na dva obory, Slavistiku a Teorii interaktivních médií. V roce 2021 jsem se, pravděpodobně vlivem karantény, přepracování a dalších okolností, psychicky zhroutila. Musela jsem školu ukončit ze zdravotních důvodů. Nyní opět studuji Teorii interaktivních médií na Masarykově univerzitě.

Jak vzpomínáš na svá léta na gymnáziu?

To byl domov. Jinak to ani nejde pojmenovat. Prožila jsem tam první lásky, pubertu, nejlepší tuňákový salát s česnekovým dresingem (dík patří kuchařkám a posílám objetí za úžasné pochutiny, které snad dělají pořád), vzestupy a pády. Gympl pro mě byl, a navždy bude, bezpečím a vždy se tam ráda budu vracet.

Pokud mám správné informace, spolu- pořádáš hlučínský festival Štěrkovna Open Music.

Jsem dcera promotéra a dělám tam produkční. Abych to upřímně shrnula, je to hodně zážitků a málo spánku. Moje práce spočívá v komunikaci s kapelami, chystání šaten, občerstvení. Občas vás zklamou osobnosti některých československých hudebních „hvězdiček“, někdy si je naopak zamilujete ještě víc. Letos jsem mluvila třeba s Neckářem.

Nevím, jak moc je tento člověk důležitý pro vaši generaci, ale pro mne osobně neuvěřitelně a dodnes z toho čerpám. Nebo třeba Calin, toho budete znát, to je navíc můj spolužák z výšky.

Jak ses k organizaci hudebních festivalů dostala?

Asi to mám v genech. První festival, Hlasy těšínských ulic, jsem pořádala v Těšíně, pak dva ročníky festivalu na Ukrajině, pomáhala jsem také na festivalu Banát v Rumunsku. To vše před korunou. Spolupřádala jsem také festival Purple Haze tady v Brně.

Máš ještě nějaké zajímavé koníčky?

Těžko říct, jestli je to úplně koníček, ale živím se sama, a tak jsem byla nucena začít hned po maturitě pracovat. Vystřídala jsem několik profesí. KFC, punčové bary, PR, ale nakonec jsem stejně skončila v gastronomii. Půlrok jsem fungovala v jednom brněnském podniku jako šéfkuchařka, pak jsem uvízla v kávotoči, přesněji přes pozici provozní v kavárně Šestá Větev. A to už je teď přes dva roky, což naplňuje veškerý můj čas, když nejsem zrovna ve škole. Káva je můj koníček, vím o ní všechno. Především o té výběrové. Pokud chcete pravou baristickou péči v Těšíně, existuje kavárna Kamerlik, která opravdu stojí za pozornost.

Se spolkem Beskydy dětem pořádáme také celoroční akce pro děti, hlavně tedy letní dětský tábor na Javorovém, který patří mezi mé dva nejoblíbenější týdny v roce.

Víme, že jsi působila jako šéfredaktorka Božkopisu. Jak vzpomínáš na tuto pozici. Je něco, co bys poradila nynější redakci?

Pro mě to byla krásná zkušenost. A miluju to! Všechny „moje“ Božkopisy mám u sebe v Brně a občas si je procházím. A nějaká rada... Buďte upřímní. Minimálně v tom, co vás jako generaci zajímá. Jsem pyšná na to, jak se Božkopis vyvíjí. Opravdu. Jsem hrdá praprapramáma.

Co bys vzkázala studentům gymnázia?

Děcka! PROKRISTA! Mluvte o svých svízelních! Kujte železo, dokud je žhavé. Svěřte se, řekněte, co vás trápí. Dospělost je tvrdá. Pokud doma nemáte někoho, komu se dokážete svěřit, máte určitě oblíbeného učitele na gymplu, běžet za ním.

Tereza Morcinková, Sexta A

RECEPTY K TABULI

KOLÁČ S JABLY PŮVODEM Z USA podle Mgr. Terezy Kufové

Ingredience

Těsto

- 3 hrnky mouky (2 hladké, 1 polohrubé)
- 1 lžička jedlé sody
- 2 lžičky mleté skořice
- ½ lžičky strouhaného muškátového oříšku
- ½ lžičky soli
- 1 ½ lžičky hrnku rostlinného oleje
- 1 hrnek bílého cukru
- 1 hrnek hnědého cukru
- 3 vejce
- 2 lžičky vanilkového extraktu
- 4 velká jablka (cca 800 g)
- 1 hrnek pekanových nebo vlašských ořechů

Poleva

- 3 polévkové lžíce másla
- 3 polévkové lžíce hnědého cukru
- 3 polévkové lžíce bílého cukru
- 3 polévkové lžíce smetany
- ½ lžičky vanilkového extraktu

Postup

1. Smícháme mouku, sodu, skořici, muškátový oříšek, sůl – 2x prosejeme a odložíme stranou.
2. V mixéru smícháme olej s oběma cukry a mixujeme, dokud se nespojí.

3. Přidáváme vejce po jednom a každé chvíli zašleháváme, pak přidáme vanilkový extrakt.

4. Pomalu zašleháváme suché ingredience.

5. Nakonec přidáme jablka nakrájená na větší kostičky a nasekané ořechy, vše promícháme

6. Pečeme na hrubším plechu na 180° cca 45–50 minut

7. Hned po upečení si připravíme polevu, všechny ingredience v rendlíku přivedeme k varu, mícháme a vaříme cca 2 minuty a hned nalijeme na ještě teplý koláč.

Odpovědi paní učitelky na zvědavéázky

Jaké je vaše oblíbené jídlo?

Určitě regionální jídla z brambor, takže topka pro mě budou vždycky tzv. „placki” - bramborové placky pečené na plotně a podávané se škvarky, nebo kysanou smetanou. Z toho důvodu mám doma ve sklepě stále starý plynový sporák a litinové plotýnky, abych si tuhle pochoutku mohla kdykoliv připravit.

Všeobecně nemusím sladká hlavní jídla a zejména rýžový nákyp s meruňkami. Tahle averze mi zůstala od mateřské školy... Vůně v mém případě významně ovlivňují podobu mých vzpomínek, evokují konkrétní místa, věci a prožité situace. Právě charakteristická vůně rýžového nakypu, stejně jako vůně sprchového gelu z porodnice, ve mně vyvolává negativní vzpomínky. Ovšem kávu si neumím představit bez něčeho sladkého.

Jaké nejpodivnější jídlo jste kdy ochutnala?

Žabí stehýnka, chobotničky a česnek v čokoládě. Nechápu také devadesátkovou podivnost, kterou po revoluci nabízela snad každá restaurace – kuřecí prso s broskví a sýrem.

Jak často pijete kávu a jaký druh máte nejraději?

Kávu pijí denně, nejvíce asi v práci. Nejčastěji si dám klasické espresso, ale mám ráda také cappuccino se skořicí a z jiných horkých nápojů třeba horkou čokoládu nebo čaj Lady Grey.

Jaký je váš názor na vegetariánství a veganství?

Je to svobodná volba každého člověka. Ať si každý jí, co mu chutná a vyhovuje, a to z jakýchkoliv důvodů. Mně osobně bezmasé pokrmy nevadí, mám je ráda, ale úplně eliminovat maso z jídelníčku bych nedovedla a také nechtěla.

Jaký je váš nejhorší úraz při vaření?

To jsem se jednou ráno po nějaké oslavě a pár hodinách spánku rozhodla, že musím urychleně zpracovat košík jahod, a dala se do vaření jahodové marmelády. Jahody jsem očistila, nakrájela a tyčovým mixérem rozmixovala. Chtěla jsem pak zbytky jahod z mixéru odstranit, a tak jsem je prsty začala vybírat. Jelikož moje smysly a reflexy byly poněkud otupělé, nějakým způsobem jsem zmáčkla vypínač a mixér byl bohužel stále v zásvuce, takže se spustil... Odnesly to hlavně nehty a také dvě bříška prstů. Po této zkušenosti se do žádných větších kulinářských počinů po oslavách nepouštím.

Co si myslíte o pořadech o vaření?

Dcera svého času sledovala soutěž amatérských kuchařů Peče celá země, tak jsem se začala dívat s ní a docela mě to i bavilo. Od té doby sleduji na Instagramu Josefa Maršálka. Jinak na televizi moc nekoukám, takže pořady o vaření jdou mimo mě. Kdysi, ještě na mateřské dovolené, jsem se sem tam koukla na Prostřeno, ale spíše jako na nějaký bizarní sitcom než pořad o vaření.

Chodíte ráda do restaurací, nebo raději jíte doma?

Častěji jím doma, ale do restaurace taky zajdu, nejvíce o prázdninách obvykle ve spojení s nějakým výletem nebo na dovolené.

Veronika Koblášová, 2.A

PŘÍCHOZÍ ARRIVAL

Jelikož se toto číslo Božkopisu zabývá jazyky, rozhodla jsem se uchopit také filmovou rubriku trochu netradičně a představit starší americký film *Příchozí* z roku 2016.

Hlavní hrdinové se zde snaží vyřešit, proč na planetu Zemi přistála z vesmíru obrovská 450metrová tělesa. Zjistí, že to jsou mimozemské lodě. Dr. Louise Banks je odbornice na lingvistiku a přeloží záhadný mimozemský jazyk. Díky tomu zná pohnutky a cíle mimozemšťanů. Snaží se k nim přiblížit, a dokonce se s nimi i setká. Vesmírné lodě se objevily všude po světě, a tak se musí hlavy států dát dohromady, jinak hrozí lidstvu globální válka. Hlavní hrdinové se nakonec postaví čelem nebezpečí a obětují se pro lidstvo.

Film získal řadu ocenění:

- **Critics' choice awards:** Nejlepší adaptovaný scénář a nejlepší sci-fi/hororový film
- **Filmová cena Britské akademie:** Cena za nejlepší zvuk
- **Oscar:** Nejlepší střih zvuku a nejlepší střih
- **Seattle Film Critics Society:** Nejlepší kamera, nejlepší vizuální efekty a nejlepší skladatel

Tento film, přestože není úplně nejkratší (má okolo 2 hodin), má velmi zajímavý námět a určitě stojí za zhlédnutí.

Rozhovor se studentem

DOMINIK BUJÁK

V tomto čísle Božkopisu vám představím Dominika Bujáka, nadaného sportovce a studenta oktávy.

Co tě přivedlo k hokeji?

Byli to rodiče. Začínal jsem ve třech letech v Českém Těšíně. Zpočátku se mi na led vlastně moc nechtělo a byl jsem tak trochu „nucen“ hrát. Naštěstí měli oba rodiče velkou trpělivost a zvládli to se mnou. Díky nim hraji doteď a jsem za to rád. Hokej mi dal spoustu zážitků, zábavy, trpělivosti a zkušeností. Také mi sice vzal spoustu volného času, ale rozhodně ničeho nelituji.

Jaký byl další průběh tvé kariéry?

Po krátké době mě rodiče přesunuli do třínečné přípravy, odkud jsem se propracoval až do juniorské kategorie, ve které jsem v současnosti.

Popiš nám prosím svůj hokejový rok.

Samotná sezóna začíná v květnu a trvá až do června. Tato letní příprava, která obnáší převážně tréninky v posilovně a na atletickém stadionu, je nejtěžší částí roku. Zahrnuje také různé hry, jako například fotbal či basketbal. V červenci máme přibližně 20 dní volno a prostor pro regeneraci. Poté se vracíme a začíná příprava na ledě a v posilovně, jejíž součástí jsou také přípravné zápasy, a na konci srpna, nebo začátkem září začínají zápasy soutěžní. Sezóna končí podle umístění týmu v základní části, případně podle umístění v play-off. Třeba minulou sezónu, kdy jsme se probojovali až do finále, jsme končili až na začátku dubna.

Jaké máš postavení na ledě?

Hraji na pozici obránce a góly střílím příležitostně, ale když už gól dám, tak si to užívám a dělá mi to radost.

Co považuješ za svůj největší úspěch?

Určitě výhru na Olympiádě dětí a mládeže v roce 2020 a také minulou sezónu, kdy jsme se s třineckými Oceláři stali vicemistry v ledním hokeji v juniorské extralize. A jaký je můj nejzdařilejší hokejový zápas? Těch zápasů by se dalo najít více. Každý vstřelený gól udělá radost, ale baví mě celkem i taková ta „černá práce“.

Jak hodnotíš vývoj Ocelářů v poslední době?

Celkově se třineckému týmu daří a pohybuje se na vysokých příčkách.

Který tým považuješ za nejlepší a kde by sis rád zahrál?

Těžko říct, který tým v Česku nebo zahraničí je nejlepší. Nejraději bych si ale zahrál za jakýkoliv tým v NHL, ale je pro mě důležité, aby mě sledovali rodiče.

Říká se, že hokej je tvrdý sport. Myslíš si to také?

Určitě. Na druhou stranu se hokejové zápasy neustále zrychlují a ke tvrdším střetům dnes už nedochází tak často jako kdysi. Mně se naštěstí vážná zranění vyhýbají. Nejčastější problémem u mě bývá natažení nějakého svalu.

Jaké sporty kromě hokeje děláš v době svého volna?

Pokud je možnost a čas, tak se občas účastním školních florbalových akcí. Rád hraju hokejbal a jezdím na kole –

často se svým spolužákem Kubou Belanem, se kterým rádi rok co rok zdoláváme těžší a těžší výzvy, snažíme se rok co rok posouvat a zvládat náročnější trasy a delší vzdálenosti.

Jaký máš názor na postavení sportu v dnešní době ve společnosti?

Myslím si, že každá akce, která představuje sportovní aktivitu a láká malé děti k pohybu, je jen ku prospěchu.

Co děláš, když nic nemusíš?

Rád trávím čas s rodinou. Když jsem unavený po náročném týdnu, tak se prospím, ale v den volna mám rád i aktivní formu odpočinku.

Jaká je tvá životospráva?

Že bych měl přesně napsaný jídelníček, to určitě ne. Stravu si relativně hlídám, ale taky si občas dopředu nějakou „prásárnu“.

Jak se dá skloubit studium na gymnáziu s hokejem?

No, ve výuce chybím poměrně často. Jelikož máme i ranní a dopolední tréninky, tak jsou dny, kdy tam nejsem vůbec. Avšak učitelé mi vycházejí vstříc.

Také nemohu zapomenout na spolužáky, kteří mi posílají zápisy z hodin. Budu jim to muset nějak oplatit. 😊

A kdy se učím? V autobuse během cesty na nebo ze zápasů a nebo pak večer, když přijdu domů z tréninku.

Jaké máš plány do budoucna?

To zatím nedokážu říct. Čím více se blížím k maturitě, tím víc nad tím začínám přemýšlet. Nějaké možné scénáře v hlavě mám, ale zatím nedokážu vůbec říct, jak to se mnou bude.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně štěstí.

Tereza Latková, Kvinta A

CIZINCI MEZI NÁMI

Ve středu 27. 9. 2023 se šest členů Božkopisu spolu s Mgr. Dluhošovou zúčastnilo v třinecké knihovně krajského kola soutěže Školní časopis roku 2023. Božkopis získal **1. místo za nejlepší obsah**. V rámci workshopů jsme měli možnost provést rozhovor s Ukrajinou Darjou a Indem Samem, pracovníky neziskové organizace Petrklíč. Ptali jsme se jich, jak se k nám do Česka dostali, a především nás zajímala nářečí v jejich domovině.

DARJA

Darja přijela do České republiky, protože chtěla uniknout válce, která zuří na Ukrajině. U své sestry a jejího manžela bydlí necelé dva roky a za dobu svého pobytu se česky naučila téměř perfektně. Prozradila nám, že motivací pro studium češtiny je hlavně její přítel, se kterým si ráda povídá.

Na Ukrajině se setkáme s velkou spoustou nářečí. Na východě Ukrajiny se mluví spíše rusky a vliv ruské kultury je tam více patrný, uprostřed země je to mix ruštiny a ukrajinštiny, ale ukrajinština převažuje. V okolí města Lvov se používá ukrajinština s příměsí polštiny. Mluvě v Zakarpatské Ukrajině je obtížné porozumět, je velice odlišná od spisovné ukrajinštiny, jde spíše o směs polštiny a maďarštiny. Sama Darja tomuto

jazyku nerozumí vůbec a umí jen pár slov díky svému dědovi, který se v této oblasti narodil.

SAM

Sam se do České republiky dostal docela náhodou. V Indii získal bakalářský titul v oboru matematika a našel si zde také práci. Po třech měsících ale zjistil, že potřebuje zkusit něco nového. Indii už procestovanou měl, navíc chtěl získat také magisterský titul, a to je v Indii velice drahé. Rozhodl se tedy, že bude studovat v zahraničí. Jeho agentura mu nabídla u nás v Česku tři univerzity a Sam si vybral Obchodně podnikatelskou fakultu Slezské univerzity v Karviné.

Potom, co nám vylíčil svůj příběh, jsme se dotazovali na dorozumívací jazyky v Indii. Podle Sama je v Indii 22 úředních jazyků. Jako vedlejší úřední jazyk je uznávána také angličtina. Jinak

má Indie asi 19 569 jazyků a dialektů, z toho pouze 121 je uznáno za jazyky – musejí totiž splňovat podmínku 10 000 a více mluvčích. Téměř každý z jazyků používaných v Indii má jinou abecedu a výslovnost. Sam se domluví třemi indickými jazyky, anglicky a učí se česky. Zná 15 nářečí a výhodou dialektu, který používá při dorozumívání se svou rodinou a kamarády, je, že je sice pro neznalce těžký pro porozumění, zato Sam díky němu rozumí všem ostatním nářečím v jeho rodné oblasti. Sam určitě plánuje zůstat v Evropě a návrat do Indie ho nijak neláká.

Oběma, Samovi i Darje, přejeme hodně úspěchů a štěstí do budoucna, ať už v České republice zůstanou, nebo ne.

Barča Štefaňáková, Sexta A

playlist

podle Lucie Miltnerové

Nostalgická

Kabát – Láďa

Jako malé mi rodiče pouštěli cédéčko, na kterém byly nahrány písničky od všech možných českých interpretů a mezi nimi i *Láďa* od Kabátů. Na dlouhou dobu jsem na tuto písničku zapoměla. Před nějakou dobou jsem na ni však náhodou narazila a zalil mě tak velký pocit nostalgie, že jsem do této kategorie nic jiného zvolit ani nemohla. I po těch letech je to pořád stejný hit a pořád stejně ji zbožňuju.

Když se učím

Lorna Shore – To The Hellfire

Při učení vždy sahám po lehce „tvrdším“ metalu. Právě Lorna Shore je většinou mou první volbou. Ne vždy však tato hudba zaručí, že se budu soustředit na učení, a ne právě na poslech. 😊 Musím také vyzdvihnout úžasné hlasové schopnosti Willa Ramose, zpěváků této skupiny, protože mi nad nimi vždy zůstává rozum stát, a má tak můj obrovský obdiv.

Píseň, co rozhýbe boky

Electric Callboy – Hypa Hypa

Hudební skupina Electric Callboy dokázala spojit na první pohled dva neslučitelné žánry – metal a techno. Už z toho se dá trochu odvodit, že boky dokáže rozhýbat snad každá jejich píseň. Já jsem zvolila song

Hypa Hypa, protože jsem zažila přímo na jejich koncertu, jak vás tato píseň donutí skákat do rytmu a jakou energií vás nabudí.

Srdcovka

The Goo Goo Dolls – Iris

Jedna píseň z trochu jiného soudku. Upřímně nevím, co víc k této písničce napsat, než že ji naprosto miluju. Poj se mi s krásným obdobím, které jsem si moc užívala, aniž jsem tušila, že předchází poměrně těžšímu období v mém životě. Vždy, když ji poslouchám, tak naprosto vypnu a jen si užívám daný moment.

Stuck in my head

Amaranthe – Electroheart

Už dlouho se mi nestalo, že by mi nějaká písnička přímo uvízla v hlavě, ale naposledy, když se to stalo, to bylo v takové míře, že to zde musím zmínit. Když jsem tuto písničku v zimě roku 2021 objevila, zalíbila se mi až tak, že jsem čtyři dny neposlouchala nic jiného, a to myslím naprosto doslova. Při shrnutí ročních statistik, co Spotify nabízí, jsem měla jako bezkonkurenčně nejčastěji přehrávanou právě tuto píseň. 😊 A když už jsem zrovna nemohla mít sluchátka a doopravdy ji poslouchat, tak mi hrála stále dokola v hlavě. A překvapivě mě do dnešního dne neomrzela a stále si ji ráda poslechnu.

Deep song

Bring Me The Horizon – Drown

Původně jsem za deep song chtěla zvolit jinou píseň, ale *Drown* vyhrála. Svě místo si zde zaslouží proto, že vždy, když se cítím špatně, tak právě tato píseň je naprosto ideální. Dokážu se naprosto vcítit do jejího textu a mám pocit, jako by přesně popisovala můj stav. V těžkých chvílích skvěle poslouží ale i jiné písničky této skupiny.

ZAČÍNÁME ČÍST FRANCOUZSKY

Každý z vás už jistě pár knih v angličtině přečetl. Co teda zkusit rozšířit si obzory a přečíst si něco ve francouzštině nebo němčině? Začít se věnovat cizímu jazyku je těžké, ale rozhodně se to vyplatí. Čím tedy začít?

Krátké příběhy určené pro začátečníky

Z vlastní zkušenosti bych doporučila soubor krátkých povídek v daném jazyce, například *Short Stories in French / German / Spanish for Beginners* od Ollyho Richardsona. Kniha obsahuje osm příběhů, rozčleněných do kapitol. Na konci každé kapitoly je krátké resumé, slovníček se slovy, která jsou zvýrazněna v textu, a pár otázek, které prověří, zda jste textu opravdu rozuměli.

Překlady vašich favoritů

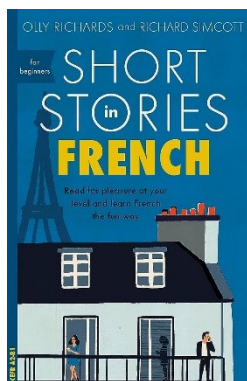
Pokud vám tento typ speciálně vytvořených příběhů s jednoduchou gramatikou a slovní zásobou přijde až příliš snadný, je čas se vrhnout na „opravdové“ knihy. Najděte si vaše oblíbené knihy přeložené do cílového jazyka. Pokud je to už kniha, kterou znáte, bude vám její čtení připadat jednodušší, než kdybyste se měli seznamovat s úplně novými postavami a světem.

Klasická kniha nebo čtečka?

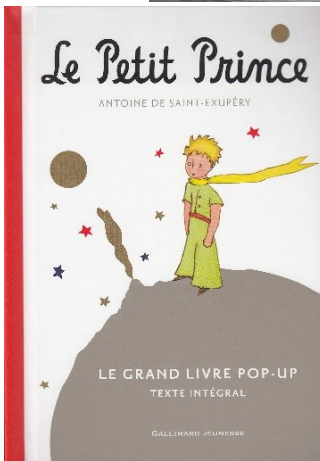
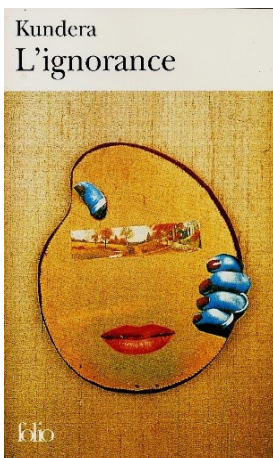
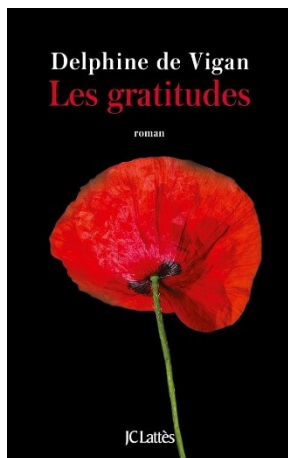
Pro začátek, kdy si musíte hodně slov vyhledávat ve slovníku, bych doporučila číst na čtečce, která obsahuje slovník a vy pouhým klepnutím na neznámý výraz jeho význam zjistíte. Při čtení si však slovíčka hned nepřekládejte a snažte se je pochopit z kontextu, i tímto se budete posouvat dál.

Zajímavá doporučení

Kdybych měla vypíchnout něco konkrétního z francouzské literatury, určitě bych zmínila Delphine de Vigan, jejíž knihy vycházejí také v češtině a dotýkají se ožehavých společenských témat, která autorka zkoumá ze všech úhlů pohledu.

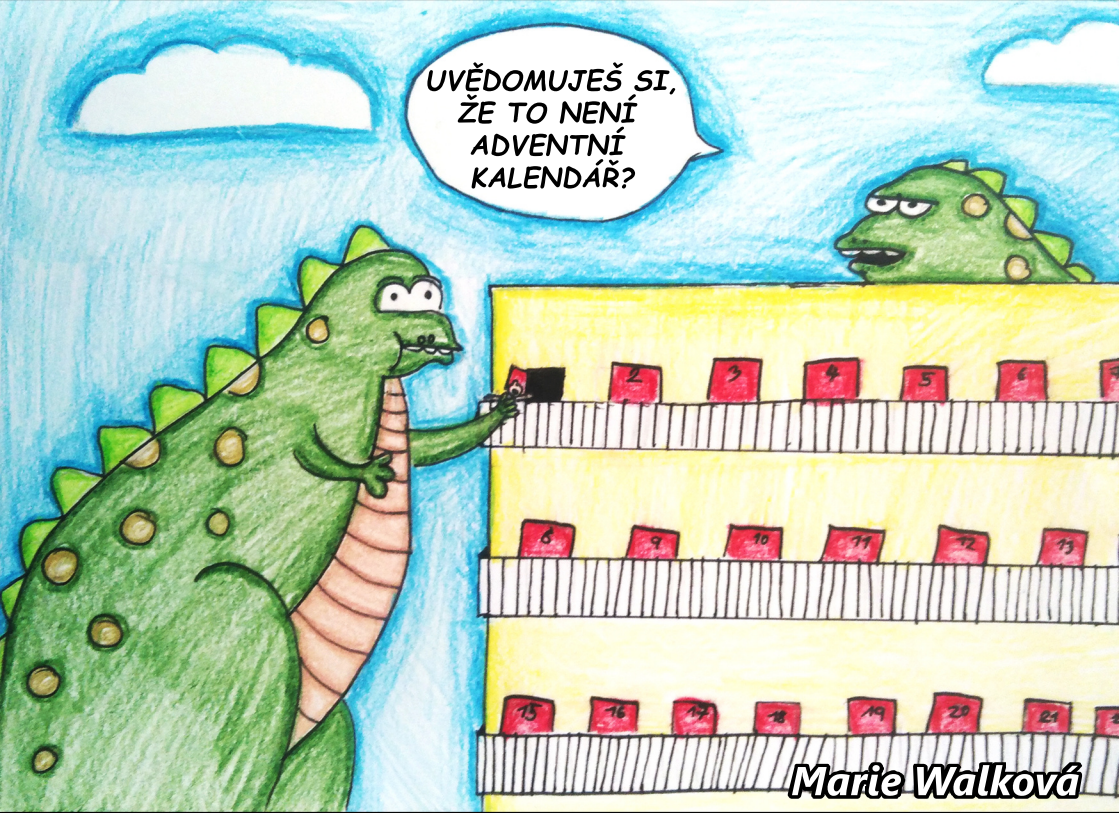

Nesmíme opomenout ani našeho rodáka, Milana Kunderu, který dlouhá léta žil ve Francii. Nebojte se sáhnout ani po nějaké klasice. Victor Hugo se většině z nás nečetl dobře ani v češtině, ale co třeba úsměvné hry Moliéra nebo všem dobře známý *Malý princ*?

Čtení výrazně zlepší vaši schopnost rozumět jazyku, rozšíří vaši slovní zásobu a poznáte mnoho hovorových výrazů, na které byste ve škole nenarazili. Dejte cizojazyčným dílům šanci a třeba objevíte nové literární žánry a současně si prohloubíte znalosti cizího jazyka.

Barča Štefaňáková, Sexta A

UVĚDOMUJEŠ SI,
ŽE TO NENÍ
ADVENTNÍ
KALENDÁŘ?

Marie Walková

TAK TY POTŘEBUJEŠ
DO ŠKOLY ČLOVĚKA
NA POKUSY? A TO MI
ŘÍKÁŠ V 9 VEČER?!

Stela Riedlová

JSEM CHLEBA,
POLOŽ ŠŮNKU

Sidonie Jędrysková

2

0

Šťastný
nový
rok!

2

4